

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Evaluatie vernieuwde rijopleiding voor behalen rijbewijs categorie B

Opdracht i.k.v. de “Raamovereenkomst ter uitvoering van de
onderzoeksagenda van het Vlaams Huis Verkeersveiligheid”
– Perceel 2 “Evaluatie”

dr. Ariane Cuenen, prof. dr. Tom Brijs

5/05/2022

Agenda

- ▶ Aanleiding onderzoek
- ▶ Onderzoeksmethode
- ▶ Doelgroepen
- ▶ Belangrijkste aanbevelingen rijopleiding
- ▶ Belangrijkste aanbevelingen rij-examinering
- ▶ Belangrijkste aanbevelingen rijopleiding en –examinering in het geheel

Aanleiding onderzoek

Vernieuwing sinds juni 2017

- ▶ **Rijopleiding**
 - Ondersteuningsmiddelen
 - Vormingsmoment
 - Oefenperiode
 - Terugkommoment
- ▶ **Rij-examinering**
 - Theorie-examen
 - Risicoperceptietest
 - Praktijkexamen
 - × Manoeuvres
 - × Zelfstandig rijden

Onderzoeksmethode

Grootschalige
Vlaamse enquête bij
verschillende doelgroepen
→ Meer dan 5500
deelnemers

Interviews met
verschillende doelgroepen
→ Ca. 100 deelnemers

Data-analyse o.a. van
ongevallencijfers en
slaagcijfers

Wetenschappelijke
literatuurstudie

Inhoudsanalyse o.a. van
draaiboeken
terugkommoment

Vergelijkende analyse met
andere regio's en landen

Besprekingen met
doelgroepen en
stakeholders

Doelgroepen en stakeholders

NIET-PROFESSIONELE DOELGROEPEN

Kandidaat-bestuurders
Beginnende bestuurders
Begeleiders

PROFESSIONELE DOELGROEPEN

(Zelfstandige) rijlesgevers
inclusief lesgevers
terugkom- en vormingsmoment
Examinatoren

STAKEHOLDERS

GOCA Vlaanderen,
Vlaamse Stichting Verkeerskunde,
Federdrive, BeZer,
Edulogia, Kwb rijbewijs,
VAB rijschool, WeesWegwijs,
JESCO Auto Training School

Aanbevelingen

- ▶ Per onderdeel minstens 2 aanbevelingen
- ▶ Meer dan 50 aanbevelingen in totaal
- ▶ Focus vandaag op een selectie van 10 belangrijkste aanbevelingen (1 per onderdeel)

Belangrijkste aanbevelingen rijopleiding

Aanbevelingen

01

Voorzie één gecentraliseerd overzicht van alle **ondersteuningsmiddelen** (bv. website) die kandidaat-bestuurders kunnen raadplegen.

Waarom? Ondersteuningsmiddelen vaak niet (op tijd) bekend bij kandidaat-bestuurders → gebruik

Hoe? Vb. Melding bij inschrijving theorie- en praktijkexamen

Bijkomend: Communicatie door (rij)lesgevers (34-44%)

Aanbevelingen

02

Voer een aangepast **vormingsmoment** voor begeleiders terug in om de wegcode op te frissen en praktische tips te geven.

Waarom? Zowel lesgevers als begeleiders vragende partij

Hoe? Toevoeging online opfrissing wegcode & praktische tips (in theorie)

Alternatief = Toevoeging via brochure

Aanbevelingen

03

Voer een langere **oefenperiode** in van minimum 5 maanden als toelatingsvoorwaarde voor het praktijkexamen.

Waarom? Minstens 77% per doelgroep voorstander oefenperiode 6 maanden of langer

Waarom? Daling in internationale ongevallencijfers vanaf periode van 5 maanden
Vergelijkbaar Nederland, Duitsland & Luxemburg

Bijkomend: Min. 3000km en min. 50u
Controle

Aanbevelingen

04

Pas de invulling van het **terugkommoment** inhoudelijk aan, zowel op vlak van theorie als praktijk, met bijzondere aandacht voor rijhulpsystemen.

Waarom? Perceptie 'nut' & duurtijd
theoriegedeelte
“De periode na het examen”

Hoe? Manier waarop rijhulpsystemen
werken:
Video's en praktijkoefeningen

Bijkomend: zelfevaluatievaardigheden
theoriegedeelte

Belangrijkste aanbevelingen rij-examinering

Aanbevelingen

05

Verduidelijk de formulering van zowel vragen als antwoordopties van het **theorie-examen** en varieer de vraagvormen door invul-, sorteer- en aanklikvragen te voorzien, naast enkel meerkeuzevragen.

Waarom? Perceptie taaltest & klassiek

Hoe? Vermijden
onduidelijke/dubbelzinnige formulering
Mix vraagvormen

Bijkomend voordeel: Bescherming tegen
trucs

Aanbevelingen

06

Organiseer een aparte **(online) risicoperceptietest** in het midden van de oefenperiode in plaats van als onderdeel van het praktijkexamen. Voorzie meerdere vragen en stel vragen tijdens de video in plaats van achteraf.

Waarom? Tussentijdse evaluatie & volwaardige test

Waarom? Perceptie geheugentest & vergelijkbaar Wallonië, VK, Australië

Hoe? 25 vragen
Reactie op/voorspelling risico & keuze tot handeling
2 x niet geslaagd = rijlessen met begeleider gericht op risicoperceptie

Aanbevelingen

07

Zorg voor een mix van gemakkelijke en moeilijke **manoeuvres** tijdens het praktijkexamen door het lotingsysteem aan te passen

Waarom? Perceptie 'geluk'

Waarom? Kandidaat-bestuurders & examinatoren beschouwen zelfde manoeuvres als makkelijk/moeilijk

Hoe? Groep 1 = Loodrecht t.o.v. weg vooruit in een vak parkeren; Keren in een smalle straat; In een rechte lijn achteruit rijden

Groep 2 = Evenwijdig t.o.v. weg links/rechts parkeren tussen 2 voertuigen; Loodrecht t.o.v. weg achteruit in een vak parkeren

Aanbevelingen

08

Verplicht zowel het rijden op verkeersborden als op GPS om het **zelfstandig rijden** te optimaliseren.

Waarom? Meerderheid kiest voor verkeersborden
“De periode na het examen”

Waarom? 77% examinatoren “keuze niet bij kandidaat-bestuurder leggen”
Vergelijkbaar Nederland & VK

Hoe? Gedetailleerde beoordeling, vb. Instelling, positionering, gebruik
Bijkomend: aandacht aan geven tijdens oefenperiode

Belangrijkste aanbevelingen rijopleiding- en examinering in het geheel

Aanbevelingen

09

Maak **rijlessen verplicht** bij VRB 36 en voeg een verplicht **onafhankelijk rijexamen** toe na 20u rijles bij VRB 18.

Rijlessen bij VRB36

Waarom? 68% kandidaat-bestuurders voorstander

30% kandidaat-bestuurders kiest ervoor
Voorkomen aanleren foutieve gewoontes

Betere kijk- en remtechniek

Vergelijkbaar Duitsland & Luxemburg

Literatuur: Combinatie werkt

Hoe? Min. 2u (voertuigcontrole, veeleisende aspecten)

Examen bij VRB18

Waarom? Tussentijdse evaluatie & gevoeligheid klantrelatie

Hoe? Onafhankelijke beoordelaar

Aanbevelingen

10

Voer een **puntensysteem** in voor beginnende bestuurders tijdens de eerste 2 jaar na het behalen van het rijbewijs.

Waarom? “behalen rijbewijs” ≠ “voldoende rij-ervaring / perfecte bestuurder”
Vergelijkbaar Frankrijk, Duitsland, VK en Luxemburg

Hoe?
Voorwaardelijk rijbewijs
Overtreding = punt(en) af
Gevolg = cursus, verlengde periode voorwaardelijk rijbewijs, (tijdelijk) rijverbod

Bijkomend: kenbaar maken vb. “B”
Vergelijkbaar Spanje, Frankrijk, Ierland

Aanbevelingen

01

Voorzie één gecentraliseerd overzicht van alle **ondersteuningsmiddelen** (bv. website) die kandidaat-bestuurders kunnen raadplegen.

02

Voer een aangepast **vormingsmoment** voor begeleiders terug in om de wegcode op te frissen en praktische tips te geven.

03

Voer een langere **oefenperiode** in van minimum 5 maanden als toelatingsvoorwaarde voor het praktijkexamen.

04

Pas de invulling van het **terugkommoment** inhoudelijk aan, zowel op vlak van theorie als praktijk, met bijzondere aandacht voor rijhulpsystemen.

05

Verduidelijk de formulering van zowel vragen als antwoordopties van het **theorie-examen** en varieer de vraagvormen door invul-, sorteer- en aanklikvragen te voorzien, naast enkel meerkeuzevragen.

06

Organiseer een aparte (online) **risicoperceptietest** in het midden van de oefenperiode in plaats van als onderdeel van het praktijkexamen. Voorzie meerdere vragen en stel vragen tijdens de video in plaats van achteraf.

07

Zorg voor een mix van gemakkelijke en moeilijke **manoeuvres** tijdens het praktijkexamen door het lotingsysteem aan te passen

08

Verplicht zowel het rijden op verkeersborden als op GPS om het **zelfstandig rijden** te optimaliseren.

09

Maak **rijlessen verplicht** bij VRB 36 en voeg een verplicht **onafhankelijk rijexamen** toe na 20u rijles bij VRB 18.

10

Voer een **puntensysteem** in voor beginnende bestuurders tijdens de eerste 2 jaar na het behalen van het rijbewijs.

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Bedankt

Vragen?